

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput III. Caritas spem nutrit, & auget.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

CAPUT III.

Caritas Spem nutrit, & auget.

Christianæ Spei non minus, quam fidei, caritas conjuncta est; christiana siquidem spes est virtus, nec sine Dei amore virtus perfecta existit. Qui cum hoc amore spem copulari non posse existimant, quoniam hæc Deum veluti bonum suum acquirere nititur, ac propterea concupiscentiæ potius, quam amicitiae amor censenda est, Christianæ spei excellentiam & puritatem hi minime intelligunt (a). Illa quidem Deum

con-

(a) Æternæ retributionis Spem a Caritate perfecta exclusam Franciscus di Salignac Fenelon Archiepiscopus & Dux Cameracensis voluit, cujus proin librum, *de Principiis fundamentalibus Sanctorum* conscriptum, Innocentius XII. a. 1699. prohibuit. Inter propositiones viginti tres, quas in suo Breui ad majorem fidelium cautelam Pontifex specialiter confixit, prima ac potissima ista erat: *Datur status amoris Dei, qui est Caritas pura, & sine ulla admixtione proprii interesse. Neque timor pœnarum, neque desiderium remunerationum habent amplius in eo partem. Non amatur amplius Deus propter meritum, neque propter perfectionem, neque propter felicitatem, in eo amando inveniendam. Secunda: In statu vitæ, contemplativæ, seu unitivæ omittitur omne motivum interessatum timoris & spei.* Vix Apostolica sententia pientissimo Præsuli Fenelonio innotuit, humiliter ei se submitit, eamdem publicavit, simulque Epistolam circularem, vulgatæ prius doctrinæ revocatoriam, suos ad diœcesanos dedit. Exemplum profecto quo salubrius, eo imitatione dignius!

consequi cupit, veluti bonum, quo beata erit: at duo in beatitudine; sunt attendenda beatitudinis objectum, nempe Deus, & homo, qui beatitudinem adipiscitur. Si beatitudinem sui ipsius tantum amore cuperet homo & speraret, concupiscentiæ hic esset amor, non amicitiae; nec ista vere christiana spes esset; bene vero desiderium fruendi Deo propter Deum, ut illum glorificemus, & laudemus, illique semper adhaereamus, licet seipsum homo in hoc desiderio respiciat, non tamen seipsum unice quaerit. Tunc christiana est spes, cum ad fontem suum rivus amoris redit, *dilectionem sui, & dilectionem illius refert in illam dilectionem Dei, qua nullum a se rivulum duci extra patitur, cujus derivatione minuatur.* Spei definitiones, quas afferunt Scholastici, probant non posse illam sine aliquo Dei amore existere, quemadmodum de fide jam diximus. *Spes, inquit divus Thomas, est virtus, qua speramus bona aeterna & spiritualia (2. 2. quaest. 17. art. 1.).* Haymo sic illam definit: *Spes est expectatio certa futura beatitudinis, procedens a gratia Dei, & a meritis praecedentibus.* Alii ita illam definiunt. *Spes est virtus divinitus infusa, qua firmiter expectamus salutis nostrae bonum, & vitam aeternam.* Quomodo autem beatitudinis aeterna & spiritualia bona, quae gratiae Dei & praecedentium meritorum sunt effectus, spei objectum esse possunt, quin ille ametur, qui hujusmodi beatitudinis est objectum? An merita possunt existere, quae a caritate non proficiuntur, cum vitae aeternae nulla sit meritoria actio sine caritate?

re? Ait sanctus Ambrosius: *Ex fide est caritas, ex caritate spes.* Cæterum beatitudinem a Deo sperare, nec illum diligere, est diabolica præsumptio, non spes christiana. *Si & credit, & diligit,* inquit sanctus Augustinus, *bene agendo, & præceptis bonorum morum obtemperando, efficit ut etiam speret se ad id quod diligit esse venturum.* Sapiens in Proverbiis ait: *Non habent spem futurorum mali (Prov. 24.), & in libro Sapientiæ inquit: Quoniam spes impiii tamquam lanugo est, quæ a vento tollitur; & tamquam spuma gracilis, quæ a procella dispergitur; & tamquam fumus, qui a vento diffusus est: & tamquam memoria hospitis unius diei prætereuntis (Sap. 5. 15.).* Hæ loquendi formulæ aperte ostendunt, posse aliquo modo dici, impiorum spem non esse spem veram, ideoque nec virtutem. At Apostolus ita definit: *Tribulatio patientiam operatur, patientia autem probationem, probatio vero spem; spes autem non confundit, quia caritas diffusa est in cordibus nostris (Rom. 5.).* Meliusne potest spes christiana explicari, quæ ex caritate oritur, quam Spiritus Sanctus in cordibus nostris diffundit? Sanctus Joannes ita de spe loquitur: *Qui habet hanc spem, sanctificat se, sicut & ille sanctus est (1. Joan. 3.).* Num sine caritate possumus sanctificari?

Idem ratio suadet. Quemadmodum sine eius cognitione nihil potest amari, ita quin illud amerur, nihil sperari potest; illud enim tantummodo bonum speramus, quod nobis convenire

nire arbitramur, illudque diligimus, quod tale esse judicamus.

Attamen non hic ego de caritate perfecta loquor, a qua sicut & fides, spes dividi potest: dico solum spem vere christianam, qualem Christus jubet, non existere sine caritate saltem imperfecta: secus præsumptio esset, aut amoris proprii illusio, non theologica virtus. Hinc facile elicitur spem aliam esse *formatam*, aliam *informem*, sicuti & fides alia formata, alia informis existit, ut Theologi loquuntur; & utramque Dei esse donum. At certum quoque est informem hanc spem sine imperfecto aliquo Dei amore non posse agere; sicut sine aliquo Dei amore informis fides non agit.

Idem de virtutibus reliquis affirmare oportet, quæ ad quatuor Cardinales spectant, quarum caritas anima est & moderatrix; & quo ipsa plus minusve illas informat, plus illæ minusve excellent. Inter has prima est Religio, quæ ad justitiam spectat, debitumque Deo cultum tribuit: at quis nesciat, Deum, sicuti oportet, nec coli nec honorari posse, quin diligatur? *Qui timetis Dominum*, inquit sanctus Augustinus, *laudate eum*. *Quis autem veraciter laudat, nisi qui veraciter amat?* *Tantum ergo est, ac si diceret: Qui timetis Dominum, amate Deum.* *Dixit enim homini sicut scriptum est: ecce pietas est sapientia.* Porro pietas Dei cultus est, nec colitur ille nisi amando. *Quis cultus ejus, nisi amor ejus, quo nunc desideramus eum videre, credimusque & speramus eum nos esse visuros?* *Hoc enim coli-*

colitur quod diligitur. Unde quia Deus rebus omnibus major & melior invenitur, plus omnibus diligendus est ut colatur (epist. 120. ad Honoratum). Hic cultus Evangelio convenit, hic a legis cultu distat, qui exterior & carnalis erat, qui solum propter retributionem aut suppliciorum timore Deum colebat; sed non sicuti Deum, qui propter seipsum amari & meretur & jubet: *Ut hoc sit pertinere ad Testamentum novum, legem Dei habere non in tabulis, sed in cordibus scriptam, hoc est in intimo affectu justitiam legis amplecti, ubi fides per dilectionem operatur*, inquit sanctus Augustinus. „Spei amor, „ait sanctus Franciscus Salesius, est amor cupiditatis, sed cupiditatis rectæ, qua Deum non „ad nos, nostramve utilitatem referimus, sed „illi ut felicitati nostræ ultimæ adhæremus: hoc „amore nosmetipsos cum Deo amamus; sed non „Deo aut nos anteponimus, aut æquamus. „Nostri amor cum Dei amore conjungitur, sed „Dei amor est validior; amor proprius hic „sane adest, sed veluti comes, non ut causa præcipua; adest nostra utilitas, sed huic Deus „anteponitur. Ut summum nostrum bonum „Deum amantes non illum ad nos trahimus, „sed nos ad illum imus: non nos Dei finis sumus, sed ille finis noster; non ille noster est, „sed nos sui sumus (lib. 1. de Amore Dei „cap. 17.)